

SORAINEN

Tallina

Pärnu mnt.
15, 10141 Tallina, Igaunija
Tel: +372 6400 900
Fakss: +372 640 0901
E-pasts: sorainen@sorainen.ee

Rīga

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga, Latvija
Tel: +371 6 736 5000
Fakss: +371 6 736 5001
E-pasts: sorainen@sorainen.lv

Vilņa

Jogailos g. 4
LT-01116 Vilņa, Lietuva
Tel: +370 5 268 5040
Fakss: +370 5 268 5041
E-pasts: sorainen@sorainen.lv

BALTIJAS REĢIONS

UZŅĒMUMU APVIEŅOŠANA UN ĪEGĀDE (M&A)

Zaļā gaisma pārrobežu M&A darījumiem Baltijā

Visas trīs Baltijas valstis ir veikušas pasākumus, lai ieviestu Pārrobežu apvienošanās direktīvu par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (2005/56/EK; "Pārrobežu direktīva"). Grozījumi Igaunijas Komerclikumā ir spēkā no 2007. gada 15. decembra. Lai gan Lietuvas parlaments pieņēma likumu, kas ievieš Pārrobežu direktīvu 2007. gada 13. decembrī, likums vēl nav izsludināts. Savukārt Latvijā 2007. gada 6. novembrī Ministru kabineta sēdē tika izskatīts likumprojekts "Grozījumi Komerclikumā", kas līdzīgi kā Lietuvā un Igaunijā, paredz Pārrobežu direktīvas ieviešanu, atvieglojot tādu kapitālsabiedrību apvienošanu, no kurām katra ir reģistrēta citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vienlaicīgi nodrošinot katras pārrobežu apvienošanas procesā iesaistītās kapitālsabiedrības dalībnieku un kreditoru aizsardzību. Minētais likumprojekts šobrīd ir izskatīts Saeimā vienīgi pirmajā lasījumā.

Pārrobežu apvienošanās regulējuma nolūks ir vienkāršot apvienošanās procedūru dalībvalstīs reģistrētu sabiedrību starpā. Pārrobežu apvienošanās normas nosaka vispārējās prasības apvienošanās līgumiem un saistītajiem dokumentiem un procedūrām, kas ir vienādas visām pusēm. Pārrobežu apvienošanās regulējums vēl vairāk atvieglos sabiedrību apvienošanu Baltijā un visā Eiropā.

- **Papildu informācija:**
Renāte Purvinska
e-pasts: renate.purvinska@sorainen.lv

KONKURENCES TIESĪBAS UN REGULATĪVIE JAUTĀJUMI

Konkurences tiesību Baltijas līga uzsāk darbību

2007. gada 17. decembrī Sorainen uzsāka Baltijas LIDC (Konkurences tiesību Baltijas līgas) dibināšanu Igaunijā, Latvijā un Lietuvā. LIDC ir pasaules organizācija, kas apvieno konkurences tiesībās/ekonomikas jomā praktizējošos un akadēmiķus. Sorainen jurists Ivar Kurvits tika ievēlēts par prezidentu jaunajai Baltijas LIDC, kas organizēs seminārus un rīta kafijas pasākumus tiem, kas interesējas par konkurences tiesībām.

- **Papildu informācija:**
Jūlija Jerņeva
e-pasts: julija.jerneva@sorainen.lv

LATVIJA NODOKĻI

Grozījumi likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" attiecībā uz luksusa automašīnām un sabiedrību grupām

2007. gada 28. novembrī stājās spēkā izmaiņas likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli", kuru mērķis ir sīkāk precizēt izdevumu atskaitījumus, kas nebūs pieļaujami attiecībā uz transporta līdzekļiem, kuri tiek klasificēti kā reprezentatīvie (luksusa) transporta līdzekļi. Grozījumi maina metodi, kādā aprēķināma reprezentatīvā transporta līdzekļa vērtība un arī izslēdz atskaitījumus par samaksātajiem procentiem attiecībā uz reprezentatīvā transporta līdzekļa iegādi vai nomu. Atskaitījumi nav pieļaujami arī par zaudējumiem, kas radušies, pārdodot reprezentatīvo transporta līdzekli, ja tas klasificēts kā pamatlīdzeklis, bet tam nav aprēķināts nolietojums uzņēmumu ienākuma nodokļa nolūkā.

Baltijas reģions

Zaļā gaisma pārrobežu M&A darījumiem

Latvija

Virkne izmaiņu nodokļu tiesību aktos

Esošā maksātne-spējas regulējuma uzlabojums Latvijā

Tirgotāju izdoma ierobežota, patērētāju aizsardzība palielināta

Eiropas Savienība

Eiropas Kopienu Tiesa pieņem divus Baltijai svarīgus spriedumus

Sorainen

2007. gadā Sorainen ir labāko M&A juridisko firmu desmitniekā Centrālajā un Austrumeiropā Jauns Sorainen partneris

Tāpat ir ieviestas izmaiņas nosacījumiem, kas saistīti ar zaudējumu pārvešanu sabiedrības grupas ietvaros, kas iekļauj tajās valstīs reģistrētās sabiedrības, ar kurām Latvija noslēgusi vienošanos par nodokļu dubultu neuzlikšanu, kā arī Eiropas Ekonomiskās zonas valstīs reģistrētās sabiedrības. Izmaiņas nosaka, ka grupas sabiedrībām jāgatavo attiecīgas uzņēmuma ienākuma nodokļu deklarācijas saskaņā ar to mitnes zemē piemērojamiem tiesību aktiem par deklarāciju sagatavošanu un revīziju.

Nekustamā īpašuma nodokļa likme samazinās, nodokļa pamatlikme palielinās

Sākot no 2008. gada 1. janvāra, stājās spēkā grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli", lai precizētu un paplašinātu nekustamā īpašuma kategorijas, kuras netiek apliktas ar nodokli. Likums definē īpašuma izmantošanu "saimnieciskai darbībai", jo tādos gadījumos procents, kādā citādi ar nodokli neapliekams īpašums tiek izmantots saimnieciskai darbībai, tiks aplikts ar nekustamā īpašuma nodokli.

No 2008. gada ir grozīta arī piemērojamā nodokļa likme. Līdz 2010. gada 31. decembrim nodokļa likme būs 1% no īpašuma kadastrālās vērtības. No 2011. gada 1. janvāra likme tiks samazināta līdz pamatlikmei 0,4% apmērā, un pašvaldības varēs uzlikt papildu likmi, kas nepārsniedz 0,6% no īpašuma kadastrālās vērtības. Papildu likme, kādu pašvaldība piemēros, jāpublicē līdz iepriekšējā taksācijas gada oktobrim.

2008. – 2010. gada nodokļu aprēķiniem tiek piemēroti jauni pārejas noteikumi. Tie nosaka, ka, ja īpašuma izmantošana nemainās šo gadu laikā, maksājamā nodokļa palielinājums jaunā kadastrālā vērtējuma dēļ tiek ierobežots ar palielinājumu ne vairāk kā 25% apmērā no maksājamā nodokļa par iepriekšējo gadu. Ja laikā no 2008. līdz 2010. gadam ar nodokli apliekamā īpašuma teritorija palielinās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, tāpat tiek palielināts nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši kvadrātmetru skaitam, par kādu tika maksāts nodoklis iepriekšējā gadā.

Izmaiņas ir spēkā no 2008. gada 1. janvāra.

Palielinās akcīzes nodokļa likmes; naftas importam varēs piemērot papildu muitas procedūras brīvās zonās vai noliktavās 2008. gada 1. janvārī stājās spēkā

grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli". Ar šiem grozījumiem akcīzes nodoklis par degvielu, dīzeļdegvielu, biodīzeli un to maisījumiem tika palielināts par aptuveni 8%. Akcīzes nodeva par tabakas izstrādājumiem tika palielināta par 32,2%. Papildus akcīzes nodokļa palielinājumam grozījumi nosaka, ka gadījumos, kad brīvās zonās vai brīvās noliktavās tiek importēti naftas produkti no valstīm ārpus ES, šiem produktiem var piemērot ne tikai parasto pārstrādes procedūru, bet arī muitas procedūru – ievešana pārstrādei ar nosacījumu, ka produkti netiks izlaisti brīvā apgrozībā Latvijā. Iepriekš varēja piemērot tikai parastās pārstrādes procedūru.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis – tiek palielināts neapliekamais minimums

2008. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 443. Tie nosaka, ka, sākot ar 2008. gada 1. janvāri, mēneša neapliekamais ienākumu minimums tiks palielināts līdz LVL 80, ievērojot to, ka ar nodokli neapliekamā summa mēnesī, ko var pieprasīt par katru apgādājamo (piemēram, bērniem, nestrādājošu laulāto) tiks palielināts līdz LVL 56. Ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 783 ar 2008. gada 1. janvāri palielināti invalīdu pabalstu apjomi, kuriem netiek piemēroti nodokļi.

Pašnodarbināto personu maksājama iedzīvotāju ienākuma nodoklis samazināts līdz 15%

No 2008. gada 1. janvāra personām, kuras gūst savus ienākumus kā pašnodarbinātās personas, vairs nebūs jāmaksā 25% iedzīvotāju ienākuma nodoklis, bet gan 15% no saviem ienākumiem. Tāpat ar 2008. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi, kas ļaus pašnodarbinātām personām ar maza apjoma uzņēmumu alternatīvi izvēlēties maksāt fiksētu iedzīvotāju ienākuma nodokli, pamatojoties uz viņu bruto apgrozījumu, vai 15% iedzīvotāju ienākuma nodokli no viņu uzņēmuma neto ienākumiem.

Šo izmaiņu rezultātā likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ir papildināts ar noteikumiem pret izvairīšanos no nodokļiem, ieviešot sešus kritērijus. Ja viens no šiem kritērijiem izpildās, Latvijas Valsts ieņēmumu dienests var pārklasificēt uzņēmuma līgumu kā darba līgumu un piemērot 25% iedzīvotāju ienākuma nodokli un 33,09% sociālās apdrošināšanas iemaksu no līguma peļņas. Mēs saprotam, ka klientiem (t.i. "darba devējam") būs jāpierāda, ka līgums

nenodibina darbinieka – darba devēja attiecības.

2007. gada 18. decembrī pieņemtās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos Nr. 41 ir vienkāršojušas kārtību, kādā aizpildāmas iedzīvotāju gada ienākumu deklarācijas. Personām, kuras aizpilda deklarāciju tikai, lai ziņotu par ienākumiem, kas nav apliekami ar nodokli virs noteikta līmeņa, jāaizpilda tikai attiecīgās nodaļas, nevis visa deklarācija. Nodokļu maksātājiem, kas kārtu grāmatvedību divkārtā ieraksta sistēmā, būs jāaizpilda jauns pielikums D3. Pielikumā iekļautās tabulas, kas jāaizpilda, ja iepriekšējā taksācijas gadā nodokļu maksātājam bijuši zaudējumi vai uzņēmuma aktīvi pārklasificēti kā aktīvi personiskai lietošanai.

PVN maksātāja reģistrācija kļūs vienkāršāka

Ar grozījumiem Kabineta noteikumos Nr. 933, kas būs spēkā no 2009. gada 1. janvāra, PVN maksātāja reģistrācija būs iespējama vienlaicīgi ar jaundibināmas sabiedrības reģistrāciju Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā. Lai reģistrētu sabiedrību kā PVN maksātāju, sabiedrības likumiskajam vai pilnvarotajam pārstāvim jāiesniedz Uzņēmumu reģistrā PVN reģistrācijas veidlapa, aizpildot B un C nodaļas. Turpināsies arī pašreizējā PVN maksātāju reģistrācijas prakse, iesniedzot pieteikumu Valsts ieņēmumu dienestā.

■ **Papildu informācija:**
Jānis Taukačs
e-pasts: janis.taukacs@sorainen.lv

Ūve Zosārs
e-pasts: uve.zosars@sorainen.lv

KOMERCĒTIESĪBU KONSULTĀCIJAS

Esošā maksātnespējas regulējuma uzlabojums Latvijā

2008. gada 1. janvārī ir stājies spēkā jauns Maksātnespējas likums, kurš aizstāj iepriekšējo likumu "Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju".

Jaunais likums būtiski izmaina un uzlabo pastāvošo maksātnespējas normatīvo regulējumu Latvijā. Tas paplašina maksātnespējas subjektu loku un ir attiecināms ne tikai uz komersantiem, bet arī uz citām juridiskajām personām, piemēram, biedrībām un nodibinājumiem, kā arī zināmā mērā uz finanšu un kapitāla

NEKUSTAMĀIS ĪPAŠUMS UN BŪVNICĪBA

Jauni noteikumi par valsts vai pašvaldības zemes nomu

LR Ministru kabinets 2007. gada 30. oktobrī pieņēma jaunus noteikumus par valsts vai pašvaldības zemes nomu. Noteikumi par valsts vai pašvaldības zemes nomu nosaka nomas līguma un nomas maksas aprēķināšanas kārtību privatizācijai vai atsavināšanai nodotiem valstij piederošiem zemesgabaliem, neapbūvētiem valsts vai pašvaldības zemesgabaliem un privatizācijai vai atsavināšanai nodotiem valsts vai pašvaldību zemesgabaliem.

Zemesgabala nomas maksa gadā ir 1,5 % no Valsts zemes dienesta noteiktās zemesgabala vērtības privatizācijas vajadzībām. Izdevumus, kas radušies, nosakot zemesgabala vērtību privatizācijas vajadzībām, sedz nomnieks, noslēdzot nomas līgumu. Papildus nomas maksai nomnieks maksā arī visus likumos noteiktos nodokļus, ieskaitot nekustamā īpašuma nodokli.

Noteikumi paredz nosacījumus, kas liek ēku, kas atrodas uz valstij vai pašvaldībai piederošas zemes, īpašniekiem reģistrēt ēkas zemesgrāmatā kā patstāvīgu īpašuma objektu.

Nomas maksu palielina, piemērojot koeficientu 1,5, ja ēkas, kas saskaņā ar likumu "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā", ir jāreģistrē zemesgrāmatā, zemesgrāmatā nav reģistrētas. Koeficients piemērojams arī gadījumos, kad mainoties īpašniekam, jaunais īpašnieks nav nostiprinājis savas īpašumtiesības zemesgrāmatā.

Nomas līgumi, kas noslēgti pirms šo noteikumu spēkā stāšanās paliek spēkā un nomas maksa var tikt palielināta tikai tad, ja nomas līgumā iznomātājam šāda tiesība ir noteikta.

Noteikumi paredz, ka nomas maksa var tikt mainīta pēc 2009. gada 30. decembra, ja izdarīti grozījumi normatīvajos aktos par valsts un pašvaldību zemes nomas maksas aprēķināšanas kārtību.

■ **Papildu informācija:**
Lelde Lavina
e-pasts: lelde.lavina@sorainen.lv

tirgus dalībniekiem. Maksātspējas likums paredz arī fizisku personu maksātspēju. Fiziska persona var iesniegt maksātspējas pieteikumu, ja tā nespēj nokārtot parādu, i) kuram iestājies maksāšanas termiņš, ja tāds parāds 50 reizes pārsniedz minimālo mēneša algu, proti, tas pārsniedz LVL 8 000, vai ii) kura maksāšanas termiņš iestāsies pēc 1 gada, ja persona var to pierādīt un ja tāds parāds 100 reizes pārsniedz minimālo mēneša algu, proti, tas pārsniedz LVL 16 000.

Attiecībā uz juridiskajām personām, ir grozīta galvenā maksātspējas pazīme. Un proti, kreditors var iesniegt juridiskas personas maksātspējas pieteikumu tikai tad, ja parāds, kuram iestājies termiņš, pārsniedz LVL 1 000 un ja kreditors ir paziņojis par nodomu iesniegt šādu pieteikumu. Ja parāds pārsniedz parādnieka aktīvus, kreditors var pieprasīt maksātspēju bez šāda paziņojuma. Saskaņā ar iepriekšējo likumu maksātspēju varēja ierosināt par jebkuru nesamaksāto parādu (neatkarīgi no apmēra), tādējādi ļaujot kreditoriem ļaunprātīgi izmantot maksātspējas procesu pret maksāspējīgiem parādniekiem. Likums nosaka jaunu tiesiskās aizsardzības procesu. Tā nolūks ir atjaunot komercsabiedrības maksātspēju, kad tai uz laiku nav līdzekļu, lai segtu parādus, kuru apmaksas termiņš ir pienācis. Komercsabiedrība var ierosināt tiesiskās aizsardzības procesu, ja tās aktīvu apjoms pārsniedz maksājamo parādu apjomu un ja komercsabiedrība ir bijusi reģistrēta vismaz trīs gadus un ir iesniegusi gada pārskatus par trim iepriekšējiem gadiem. Tomēr jāņem vērā, ka tiesiskās aizsardzības procesu nevar ierosināt, ja pret komercsabiedrību ir iesniegts maksātspējas procesa pieteikums.

Vienlaikus ar jauno Maksātspējas likumu, ir pieņemti arī grozījumi Civilprocesa likumā un likumā Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru. Tie paredz Maksātspējas reģistra izveidi, kurā būs pieejama informācija par maksātspējas procesiem.

■ **Papildu informācija:**
Lāsma Liede
e-pasts: lasma.liede@sorainen.lv

Tirgotāju izdoma ierobežota, patērētāju aizsardzība palielināta

2008. gada 1. janvārī stājās spēkā Negodīgas komercprakses aizlieguma

likums. Jaunais likums ievieš direktīvas 2005/29/EK, par uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem normas.

Likums nosaka, ka negodīga komercprakse ir aizliegta. Par komercpraksi uzskatāma jebkura darbība (ieskaitot bezdarbību), ko veic ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs un kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam.

Likuma izpratnē komercprakse ir negodīga, ja tā neatbilst profesionālajai rūpībai un negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, vai ja tā ir maldinoša vai agresīva.

Līdz ar likuma spēkā stāšanos ražotāji, pakalpojumu sniedzēji un pārdevēji būs atbildīgi par, piemēram, nepatiesu apgalvojumu izteikšanu par precēm. Tā piemēram, tie būs atbildīgi par nepatiesas informācijas sniegšanu attiecībā uz preču novērtējumu, ko veikušas publiskas vai privātas institūcijas, kā arī attiecībā uz preču ierobežoto pieejamību, to spējam ārstēt slimības, vai to spēju palielināt veiksmi azartspēlēs.

Ražotāji, pakalpojumu sniedzēji un pārdevēji tāpat būs atbildīgi, ja, piemēram, tie bez atļaujas izmantos uzticības vai kvalitātes zīmes, sniegs būtiski neprecīzu informāciju par situāciju tirgū, neizsniegs iepriekš solītās balvas konkursos, raksturos precī kā "bezmaksas", ja patērētājam ir jāsedz papildus atbildes nosūtīšanas un preces piegādes izmaksas.

Likums arī aizliedz tādas agresīvas komercdarbības praksi, kā, piemēram, uzstājīgu un patērētājam nevēlamu piedāvājumu izteikšanu pa telefonu, faksu, e-pastu vai ar cita saziņas līdzekļa starpniecību, ierašanos pie patērētāja mājās, ignorējot viņa lūgumu nenākt.

Tā rezultātā ražotājiem, pakalpojumu sniedzējiem un pārdevējiem jāklūst piesardzīgāki, izvēloties savas stratēģijas tirdzniecības veicināšanai.

■ **Papildu informācija:**
Jānis Likops
e-pasts: janis.likops@sorainen.lv

BANKU DARBĪBA UN FINANSES

Būtiski grozījumi galvenajā vērtspapīru un ieguldījumu pakalpojumu tirgu regulējumā

Finanšu instrumentu tirgus likums (FITL), galvenais tiesību akts, kas regulē vērtspapīru un ieguldījumu pakalpojumu tirgu Latvijā, nesen tika būtiski grozīts, un šie grozījumi ir spēkā no 2007. gada 8. novembra. Grozījumi ievieš Latvijas tiesiskajā regulējumā Finanšu Instrumentu Tirgus Direktīvu (Markets in Financial Instruments Directive), kas bieži tiek dēvēta par MiFID, un kas ir tikusi plaši apspriesta visā ES pēdējo gadu laikā. Līdz ar šiem grozījumiem FITL nosaka būtiskas papildu prasības ieguldījumu pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, ieguldījumu konsultantiem, fondu pārvaldītājiem, ieguldījumu brokeru sabiedrībām un bankām, kas piedāvā ieguldījumu pakalpojumus), kas darbojas Latvijā. Bez tam, šie grozījumi atvieglo ES un EEZ valstīs nodibinātu ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju pieeju visu ES un EEZ dalībvalstu tirgiem caur uzlaboto licencēšanas sistēmu (angliski – “passporting”), kā arī atļauj dibināt mazāk regulētus alternatīvos ieguldījumu tirgus (tos sauc par daudzpusējām tirdzniecības sistēmām), kas maza un vidēja izmēra uzņēmumiem ar izaugsmes potenciālu sniegs jaunas iespējas piesaistīt kapitālu.

- **Papildu informācija:**
Rūdolfs Enģelis
e-pasts: rudolfs.engelis@sorainen.lv

APDROŠINĀŠANA

Konkurence apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpnieku vidū pieaug

2008. gada 1. janvārī stājas spēkā grozījumi Apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpnieku darbības likumā, kuru mērķis ir veicināt konkurenci apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpnieku vidū, kā arī novērst līdz šim pastāvējušās neskaidrības. Likuma grozījumi paredz jaunu apdrošināšanas aģentu kategoriju – kredītiestādes, kurām tiek dota iespēja izplatīt vairāku apdrošināšanas sabiedrību apdrošināšanas polises, negūstot brokera statusu.

Likuma grozījumi aizliedz apdrošināšanas aģenta (juridiskās personas) atbildīgajai personai un darbiniekam, kas ir tieši

iesaistīts apdrošināšanas starpniecībā, stāties darba tiesiskajās attiecībās ar citu apdrošināšanas starpnieku, kā arī paredz gadījumus, kad apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpniekam ir pienākums pašam vai pēc FKTK ierosinājuma atsaukt no amata apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpnieka atbildīgo personu vai darbinieku, kas ir tieši iesaistīts apdrošināšanas un pāraprošināšanas starpniecībā.

Turpmāk apdrošinātājiem būs pienākums informēt FKTK par sadarbības līguma ar apdrošināšanas aģentu izbeigšanu.

Likuma grozījumi nosaka naudas sodu (apmērā līdz LVL 10 000) par atsevišķu likuma normu pārkāpumiem, bet par naudas līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu naudas sods var sasniegt LVL 100 000.

- **Papildu informācija:**
Anete Rubene
e-pasts: anete.rubene@sorainen.lv

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Kopienu Tiesa pieņem divus Baltijai svarīgus spriedumus

2007. gada decembrī Eiropas Kopienu Tiesa (EKT) ir pieņēmusi pirmos spriedumus lietās, kuras tieši saistītas ar Eiropas pamatbrīvību piemērošanu Baltijā, proti – brīvību veikt uzņēmējdarbību Igaunijā (Viking Line lietā) un Latvijas sabiedrības tiesības sniegt pakalpojumus Zviedrijā (Laval lietā). Abas lietas ir nozīmīgas vispārējai Eiropas tiesību attīstībai un līdzsvaram starp cilvēka pamattiesībām, piemēram, tiesībām streikot, un Eiropas tiesībās noteiktajam pamatbrīvībām, piemēram, brīvība veikt uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvība.

2007. gada 11. decembra spriedumā Viking Line lietā (C-438/05 Starptautiskā transporta strādnieku federācija, Somu jūrniece apvienība pret Viking Line ABP, OU Viking Line Eesti) EKT apstiprināja, ka tiesības uz kolektīvu darbību, ieskaitot tiesības streikot, ir uzskatāmas par pamattiesībām. Bet šīs tiesības nav neierobežotas. Tiesa jau vairākkārt ir norādījusi, ka pamattiesību aizsardzība var kalpot par pamatojumu Eiropas pamatbrīvību ierobežošanai, tai skaitā brīvībai veikt uzņēmējdarbību. Ierobežojumi brīvībai veikt uzņēmējdarbību var tikt attaisnoti, ja tie aizsargā svarīgas

sabiedrības intereses, tādas kā strādnieku aizsardzība, un ja tie ir proporcionāli, proti, nodrošina izvēlēta mērķa sasniegšanu un nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai mērķi sasniegtu. EKT atstāja nacionālās tiesas kompetencē izlemt, vai šajā lietā izpildās divi pēdējie nosacījumi.

Savā 2007. gada 18. decembra spriedumā Laval lietā (C-341/05) EKT, apstiprinot tiesības veikt kolektīvu rīcību, uzsvēra, ka kolektīvā Zviedrijas arodbiedrības rīcība (Laval būvlaukumu blokāde) ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību. Līdzīgi kā Viking Line lietā, tiesa norādīja, ka tādu ierobežojumu var attaisnot ar svarīgām sabiedrības interesēm, ja ierobežojumi ir proporcionāli. Tiesa nonāca pie secinājuma, ka tiesības veikt kolektīvu rīcību, lai aizsargātu uzņēmējas valsts strādniekus pret iespējamo sociālo dempingu, varētu būt svarīgas sabiedrības intereses, kuras attaisnotu Eiropas pamatbrīvību, tai skaitā pakalpojumu sniegšanas brīvību, ierobežojumu. Tomēr, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus, tiesa secināja, ka Laval pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums Zviedrijā nevar tikt attaisnots, ņemot vērā direktīvu par darba ņēmēju norikošanu darbā (96/71/EK) un tās ieviešanu Zviedrijā. Turklāt tiesa nolēma, ka Zviedrijas noteikumi, kas neņem vērā kolektīvās vienošanās ar Latvijas arodbiedrībām, kuras Laval bija noslēgusi, ir diskriminējoši, ir diskriminējoši, jo attiecībā pret Laval ir tādi paši kā pret tādiem Zviedrijas uzņēmumiem, kuri nav noslēguši nekādas kolektīvās vienošanās. Tādu diskrimināciju varētu attaisnot tikai ar sabiedriskās kārtības, sabiedriskās drošības vai veselības apsvērumiem, tomēr lietas faktiskie apstākļi neliecināja par šādu apsvērumu esamību.

- **Papildu informācija:**
Lāsma Liede
e-pasts: lasma.liede@sorainen.lv

Sagatavoja: Tiina Erik (Igaunija), Gita Rivdiķe (Latvija), Neringa Petrauskaite (Lietuva).
Redaktore: Eva Berlaus-Gulbe (Latvija).

SORAINEN JAUNUMI

■ Jaunākie darījumi

Vērienīgākie M&A darījumi Baltijā
Mūsu M&A un nekustamā īpašuma komandas sniedza konsultācijas Ziemeļeiropas finanšu grupai SEB ievērojamā darījumā, kas ietvēra visa SEB Baltijas īpašumu portfeļa pārdošanu un saņemšanu atpakaļ nomā. Šis darījums aptuveni 200 miljonu eiro vērtībā ir lielākais un iespējams sarežģītākais nekustamā īpašuma darījums, kāds Baltijā līdz šim noslēgts. Projektu vadīja partneris Kaido Loor, Kestutis Adamonis un Ģirts Rūda.

2007. gada 28. novembrī Coopernic Alliance paziņoja, ka tās dalībnieki vienojušies par UAB Palink, mazumtirdzniecības veikalu ķēdes IKI operatora 80% dalības iegādi. Kā otrs lielākais mazumtirgotājs Lietuvā ar tirgus daļu 18% apmērā IKI ir nozīmīgs spēlētājs šajā tirgū, pie tam strauji aug arī IKI tirgus daļa Latvijā. Ar saviem 209 veikaliem, kuru gada ieņēmumi sasniedz 635 miljonus eiro, IKI ir viena no desmit lielākajām Baltijas valstu sabiedrībām. Coopernic ir Eiropas lielāko neatkarīgo mazumtirgotāju alianse - REWE Group (Vācija), E. Leclerc (Francija), Colruyt (Beļģija), Conad (Itālija) un Coop (Šveice). Coopernic dalībniekiem pieder kopā 17 559 veikali 18 valstīs Eiropā un tā kombinētais apgrozījums sasniedz 101,8 miljardus eiro. Šī iegāde ir viens no lielākajiem M&A darījumiem, kādi izziņoti Lietuvā un Baltijā 2007. gadā. Sorainen komanda, kuru vadīja partneris Laimonas Skirbarka un vecākā juriste Raminta Karlonaite, bija darījuma pircēju galvenie juridiskie konsultanti.

Arco Capital iegādājās Hanseatic Capital

Sorainen M&A komanda sniedza konsultācijas Arco Capital Corporation saistībā ar Hanseatic Capital iegādi no Baltic-American Enterprise Fund. Arco Capital Corporation ir pirmā kredītu investīciju platforma, kas apkalpo jaunus

tirgus. Hanseatic Capital nodrošina sekundāro kapitālu (mezzanine capital) augošiem uzņēmumiem Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, un nesen uzsāka darbību arī Polijas un Somijas tirgos. Sorainen komanda, kuru vadīja Toomas Prangli un Jānis Taukačs, sniedza konsultācijas visā darījuma gaitā saistībā ar Baltijas jautājumiem.

Vicus īpašumu pārdošana Baltijas valstīs

Sorainen Rīgas un Tallinas biroji sniedza juridisku palīdzību Vicus Limited, Somijas nekustamā īpašuma investoram un attīstītājam, trīs liela apjoma komercīpašumu Baltijas valstīs pārdošanā Cattella Real Estate AG investīciju fondam Focus Nordic Cities. Pārdotā nekustamā īpašumu portfelis iekļauj Efore biroja, noliktavas un ražošanas telpas Pērnavā, DHL loģistikas centru Rīgā un Rautakesko piederošo K-Rauta būvmateriālu veikalu Liepājā. Kopējā portfeļa nomājamā platība sasniedz gandrīz 22 000 m² un kopējā darījuma vērtība ir aptuveni 24 miljoni eiro. Klientam konsultācijas sniedza juristu komanda, kuru vadīja partneris Kaido Loor Igaunijā un partneris Ģirts Rūda un vecākā juriste Renāte Purvinska Latvijā.

Seesam Life Insurance SE iegāde

Sorainen M&A un Apdrošināšanas komanda sniedz konsultācijas Wiener Stadtische Versicherung AG Vienna Insurance Group saistībā ar 100% Seesam Life Insurance SE daļu iegādi no Suomi Mutual Life Assurance Company. Darījuma pabeigšana ir atkarīga no normatīvajos aktos noteikto atļauju saņemšanas. Seesam Life Insurance SE ir desmit filiāles visās trijās Baltijas valstīs un tā sniedz pakalpojumus 45 000 klientiem ar aptuveni 200 darbinieku lielu personālu. "Šis darījums ir nozīmīgs arī tādēļ, ka šī ir pirmā tiešā SE daļu iegāde (jauns Eiropas sabiedrību veids) Baltijā un viena no pirmajām visā Eiropā," apgalvo Toomas Prangli, Sorainen M&A partneris, kas kopā ar Tomas Kontautas, Sorainen Apdrošināšanas komandas vadītāju, ir atbildīgais par darījumu no Sorainen puses.

Lielākais zemes darījums Igaunijā
Konsultācijas Emerging Europe Property Opportunities Fund LLP, īpašuma investīciju fondam par aptuveni 70 ha neattīstītas rūpnieciskas zemes iegādi Muuga ostas tuvumā ļoti saspringtos termiņos. Nekustamā īpašuma lieliskās atrašanās vietas dēļ šis varētu būt vispievilcīgākais zemes darījums Igaunijā, kāds jebkad bijis. Lietu vadīja partneris Kaido Loor, vecākais jurists Leho Pihva un juriste Anneliis Lett.

Latvijas vadošo elektroenerģijas vairumtirgotāju iegāde

Viens no Somijas vadošajiem elektroenerģijas vairumtirgotājiem un profesionālās apgaismes piegādātājiem Elektroskandia Oy konsultējās ar Sorainen Rīgas biroja juristi Jūliju Jerņevu saistībā ar trīs Latvijas elektroenerģijas vairumtirgotāju iegādi: Energo SIA, Baltlauva SIA un Kolorits SIA. Kopējais sabiedrību apgrozījums 2006. gadā bija aptuveni 18 miljoni eiro. Pircējs saņēma konsultācijas visā darījuma gaitā. Ar šo iegādi Latvijā Elektroskandia kļūst par tirgus līderi elektroenerģijas vairumtirdzniecībā šajā reģionā ar aptuveno kopējo pārdošanu apjomu krietni virs 30 miljoniem eiro.

Divi sindicēto kredītu darījumi 2007. gada beigās

Sorainen birojs Rīgā konsultēja Raiffeisen Zentralbank Österreich Aktiengesellschaft (RZB) saistībā ar diviem sindicēto kredītu darījumiem 2007. gada beigās, ar kopējo vērtību 38 miljoni eiro. Mūsu klients RZB bija pilnvarotais organizētājs 16 miljonu eiro sindicētajam aizdevumam AS Trasta Komerbanka, un kopā ar Kaupthing Bank Luxembourg bija pilnvarotais organizētājs 22 miljonu eiro aizdevumam AS Norvik Banka. Sorainen ir viens no vadošajiem juridiskajiem konsultantiem liela mēroga finansējuma darījumos Baltijas tirgos, un šie divi sindicētie kredīti papildina Sorainen ievērojamo pieredzi šajā sfērā. Vecākais jurists Rūdolfs Eņģelis palīdzēja klientam sindicētajā kredītā Trasta Komerbankai, savukārt juriste Inese Rendeniece

pārstāvēja klientu sindicētajā kredītā Norvik Bankai.

Konsultācijas lielākajam norvēģu nedzīvības apdrošinātājam saistībā ar ADB RESO Europa iegādi

Sorainen Viļņas birojs sniedz konsultācijas Gjensidige Forsikring, lielākajam norvēģu nedzīvības apdrošinātājam saistībā ar apdrošināšanas sabiedrības ADB RESO Europa 100% daļu iegādi. Daļu pirkuma līgumu 2007. gada 4. janvārī parakstīja Gjensidige Latvijas meitas sabiedrība AS Gjensidige Baltic, un paredzams, ka darījums tiks pabeigts, kad būs saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas. Mūsu komandu šajā darījumā vadīja Dr. Tomas Kontautas, Sorainen Apdrošināšanas prakses grupas vadītājs.

Konsultācijas lielākajā nekustamā īpašuma iegādē Lietuvā

Verdispar, Norvēģijas investīciju banku grupa, rīkojoties klientu vārdā un ar Sorainen palīdzību iegādājusies īpašumu kompleksu ar zemi aptuveni 2 ha platībā Viļņas centrālajā daļā. Iepriekš īpašumu komplekss piederēja Kalnapilio-Tauro Grupe AB, lielākajam Lietuvas aldarim, kas pieder Royal Unibrew, Dānijas otram lielākajam alus ražotājam. Pēc sabiedrības lēmuma pārcelt alus ražošanu uz telpām netālu no Paņevežas tā izsludināja konkursu par zemesgabala īpašumiem, kurā uzvarēja Verdispar. Verdispar

iegādātais īpašums atrodas Viļņas centrālajā daļā Neris upes kreisajā krastā Vecpilsētas tuvumā. Klientam asistēja Sorainen Viļņas biroja komanda - partneris Tomas Milasauskas un vecākā juriste Rita Svedaite partnera Kestutis Adamonis vadībā.

HeidelbergCement ienāk Lietuvas tirgū

HeidelbergCement Group, vadošais pasaules celtniecības materiālu ražotājs, iegādājās UAB Gerdukas, lielākā Lietuvas cementa izplatītāja kontrolpaketi. HeidelbergCement būtiskākie produkti iekļauj cementu, transportbetonu, pildvielas un saistītos produktus. Ar grupas apgrozījumu 2006. gadā 9,2 miljardu eiro apjomā HeidelbergCement ienākšana Lietuvā ir būtisks solis celtniecības materiālu nozares attīstībā. Šajā darījumā HeidelbergCement konsultēja Sorainen Viļņas biroja komanda ar partneri Laimonas Skibarka un vecāko juristi Raminta Karlonaite priekšgalā.

Banku un finanšu komanda sniedz konsultācijas Royal Bank of Canada

Viļņas birojs sniedz konsultācijas Royal Bank of Canada, vienai no pasaules vadošajām un visaugstāk novērtētajām finanšu iestādēm, par viena maksājuma norēķinu

(close-out netting) noteikumu īstenojamību saskaņā ar ISDA dokumentiem un papildu vienošanos realizēšanu saskaņā ar ISDA kredīta atbalsta (Credit Support) dokumentiem. Ar aktīviem 605 miljardu USD vērtībā 2006. gadā Royal Bank of Canada apkalpo 15 miljonus klientu birojos Ziemeļamerikā un 34 valstīs visā pasaulē. Pretēji standarta juridiskajam atzinumam par ISDA galvenā līguma (Master Agreement) īstenojamību sniegtās konsultācijas ietvēra ļoti specifiskus jautājumus saistībā ar ISDA dokumentiem. Klientu konsultēja Sorainen Viļņas Banku & finanšu komandas vadītājs Dr. Tomas Kontautas, vecākā juriste Agne Jonaityte un jurists Tadas Milasius.

■ Darbinieki

Jauns Sorainen partneris Eva Berlaus-Gulbe, zvērināta advokāte ir kļuvusi par Sorainen partneri. Eva ir arī firmas Korporatīvo konsultāciju Baltijas komandas vadītāja. Kopš pievienošanās Sorainen 2000. gadā viņa kā konsultante piedalījies lielākajos pārrobežu M&A darījumos Latvijā gan pārdevēju, gan pircēju pusē, gan biržā reģistrētu, gan neregistrētu sabiedrību vārdā dažādos komercdarbības sektoros: saziņas līdzekļi, komunālie pakalpojumi, pārtika, būvniecība, īpašuma attīstība, enerģētika, patērētāju finanses, vide utt. Viņa ir sniegusi arī virkni prezentāciju par komercdarbības tiesībām semināros Latvijā un Baltijā. Eva ir gatavojusi rakstus dažādiem vietējiem un starptautiskiem izdevumiem par komercdarbības tiesībām. Viņa kā praktizējošu speciālistu iesaka Legal500.

Nozīmīgi papildspēki Sorainen juristu komandai

Oktobrī mūsu Nekustamā īpašuma & Būvniecības komandu stiprināja juristi **Mari Mois** Tallinas birojā un **Indre Jonaityte** Viļņas birojā. Ar

Sorainen Rīgas birojs sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru ielūdz jūs uz semināru

BŪVNICĪBAS PROCESS KRUSTCELĒS - KĀ IZVAIRĪTIES NO JURIDISKAJĀM PROBLĒMĀM NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA PROJEKTOS?,

kas norisināsies 2008. gada 22. februārī viesnīcā
Monika Centrum Hotels, Rīgā, Latvija.

Sīkāku informāciju meklējiet Sorainen mājas lapā
www.sorainen.com, vai sazinieties ar Gītu Rivdiķi (tālrunis:
+371 6 7365000 vai e-pasts: gita.rivdike@sorainen.lv).

vairāk kā sešu gadu pieredzi SEB, Igaunijas otrajā lielākajā komercbankā, Mari ir guvusi plašas zināšanas par Igaunijas banku un lizinga sektoru. Strādājot SEB viņa darbojās ar Baltijas projektiem un veidoja SEB grupai (bankas un lizings) jaunus kredītu produktus. Viņa sniegusi konsultācijas klientiem, cita starpā, jautājumos saistībā ar īpašumu, finansēšanu, lizingu, valsts iepirkumu, publisko un privāto partnerību. Indre iepriekš četrus gadus strādāja juridiskajā firmā Lideika, Petrauskas, Valiunas ir partneriai LAWIN. Viņai ir Viļņas Universitātē iegūts maģistra grāds tiesību zinātnēs un viņa studējusi tiesības Šveicē. Turklāt viņa lasa lekcijas tiesībās Viļņas Universitātē.

Mūsu M&A un Konkurences komandas ar prieku uzņēma vecāko juristu **Lauras Butkevicius**. Viņam ir būtiska pieredze M&A, konkurences un korporatīvajos jautājumos, kas iegūta četru gadu laikā juridiskajā firmā Norcus & Partners. Viņš ir ir strādājis arī vadošajā Lietuvas bankā Hansabankas un kā jurists ir praktizējis Helsinku juridiskajā firmā Roschier. Lauras ir arī spēcīga akadēmiskā pieredze. Viņš pabeidza Viļņas Universitāti ar maģistra grādu (LL.M) un veica akadēmisko izpēti Utrehtas universitātē. Šobrīd viņš studē Viļņas universitātes doktorantūrā, lai iegūtu grādu sociālajās zinībās (tiesības) 2008. gada sākumā.

Vecākais jurists **Paulius Koverovas** ir visbūtiskākais mūsu Strīdu risināšanas un Konkurences komandu papildinājums Viļņas birojā. Iepriekš viņš bija valsts sekretārs Lietuvas Tieslietu ministrijā, kur viens no viņa svarīgākajiem sasniegumiem bija valdības pārstāvība pirmajā ICSID lietā pret Lietuvu. Pirms darba Ministrijā viņš bija konsultants UAB Omnitel, lielākajā mobilajā operatorā Lietuvā un Baltijā. Šobrīd viņš studē Viļņas Universitātes doktorantūrā un vada lekcijas tās Tiesību zinātņu fakultātē.

Tallinas biroja Strīdu risināšanas komandai ir pievienojies jauns jurists - **Tonis Saul**, kurš iepriekšēju darba pieredzi ir guvis notariātā.

■ Semināri

Tomas Kontautas sniedz prezentāciju par Lietuvas veselības drošības sistēmu augsta līmeņa diskusijās

Dr. Tomas Kontautas, Sorainen Baltijas Apdrošināšanas prakses grupas vadītājs sniedza prezentāciju "Veselības apdrošināšana, tās būtība un vieta veselības drošības sistēmā" diskusijā Viļņā, ko organizēja Lietuvas Republikas Prezidenta birojs un Lietuvas Brīvā tirgus institūts. Citu runātāju starpā bija pārstāvji no Lietuvas Veselības ministrijas un Sociālās drošības un darba ministrijas, kā arī no citām valdības institūcijām, kopā ar ekspertiem no Šveices, Lietuvas Brīvā tirgus institūta un vadošās Lietuvas apdrošināšanas sabiedrības – SEB VB gyvybes draudimas.

■ Citas ziņas

Sorainen ir labāko M&A juridisko firmu desmitniekā Centrālajā un Austrumeiropā

Saskaņā ar vadošās M&A izpētes sabiedrības Mergermarket datiem, Sorainen M&A komanda ieņēmusi augsto 9. vietu pēc darījumu apjoma M&A darījumu juridisko konsultantu kategorijas tabulās Centrālajā un Austrumeiropā par 2007. gadu. "Tas nozīmē, ka Sorainen ir reģionālā juridiskā firma Nr. 1 Centrālajā un Austrumeiropā. Mūs pārspējušas tikai globālās juridiskās firmas, kurām ir biroji gandrīz visās lielākajās Centrālās un Austrumeiropas pilsētās," atzina Sorainen Baltijas M&A komandas vadītājs partneris Toomas Prangli.

Vairākas starptautiskas juridiskās direktorijas iesaka Sorainen Baltijā IFLR1000, PLC Which Lawyer?, Tax Directors Handbook un Chambers Global ir atzinuši mūsu darba kvalitāti savos 2007./2008. gada izdevumos. Šīs direktorijas pēta juridiskos tirgus visā pasaulē, lai noteiktu firmas un personas, kuras tirgū tiek uzskatītas par ekspertiem. Ko par mums saka papildus mums piešķirtajam vērtējumam:

Sorainen guvusi vērā ņemamus panākumus kā starptautisks zīmols un līderis Baltijā.

Aptaujātie atzinīgi novērtēja biroja progresīvo atmosfēru un raksturoja visu komandu kā draudzīgu, jaunu, asprātīgu un profesionālu.

Juristi ir ļoti pieredzējuši, gudri un ļoti labi sarunu vedēji.

2007. gadā izpētes PLC Which Lawyer? iekļāva Igauniju savā privātā kapitāla izpētē un atzina Sorainen par vienīgo augsti rekomendējamo juridisko firmu valstī privātā kapitāla praksei. Sorainen ir vienīgā lielākā juridiskā firma, kura īpaši koncentrējas uz privāto kapitālu un atsevišķa privātā kapitāla specializāciju tās M&A komandas ietvaros. Privātā kapitāla pētnieki no PLC Which Lawyer? rekomendēja Toomas Prangli, partneri un Baltijas M&A komandas vadītāju, kuram ir izcila pieredze pārrobežu privātā kapitāla izpiršanas un uzņēmumu iegādes jomā.

Sorainen augsti vērtē izglītību un atbalsta jaunatnes izglītības attīstību

Jau vairākus gadus Sorainen ir atbalstījusi jaunatnes izglītību un palīdzējusi vairāku projektu uzsākšanā. Šogad Sorainen jau trešo gadu pēc kārtas atzina labākos diplomdarbus tiesību zinātnēs un piešķīra stipendijas izciliem jauniešiem, kā arī jau vairākus gadus ir atbalstījuši tiesas procesa izspēles, ko organizē Igaunijas Tiesas izspēles aso-

ciācija (Estonian Moot Court Society). Šogad Sorainen sponsorēja Igaunijas tiesu izspēles 2007. gada uzvarētāju vizīti uz Sorainen biroju Rīgā un spa apmeklējumu. Juristi Ivar Kurvits un Stefano Grace dalījās zināšanās ar studentiem foruma ietvaros Igaunijas Tiesību studentu asociācijā. Kurvits un Grace runāja par tēmu "Jaunas iespējas piesaistīt kapitālu, izmantojot daudzliemeņu tirdzniecību First North Baltic".

Clifford Chance un Sorainen juristi publicē grāmatu par ES un Igaunijas konkurences tiesībām
2007. gada 17. decembrī autori - Sorainen partneris Carri Ginter un Kaarli H Eichhorn, jurists no pasaules vadošās juridiskās firmas Clifford Chance – prezentēja savu grāmatu par konkurences tiesībām. Grāmata atspoguļo Igaunijas un ES brīvās konkurences pamatus un ietver Eiropas tiesas nolēmumu un Eiropas Komisijas lēmumu kolekciju, aprakstot konkurences tiesību praksi. Grāmata ir vērtīga kā rokasgrāmata gan ekspertiem, gan studentiem.

Zvērināta advokāte Carry Plaks sniegusi savu ieguldījumu grāmatā par elastīgām darba attiecībām
Grāmata "Darbs un ģimene. Elastīga darba vienošanās un vecāku nodarbinātība" tika publicēta 2007. gada beigās ar Eiropas sociālā fonda atbalstu un Igaunijas Darba devēju federācijas un partneru Choices & Balance vadībā. Carry Plaks, zvērināta advokāte un darba tiesību eksperte Tallinas birojā, grāmatā kā viena no tās līdzautoriem analizēja darba attiecību elastīguma tēmu no juridiskā aspekta. Grāmatā, kas ir rakstu apkopojuma formā, aplūkots elastīgums darba attiecībās, iespējas apvienot darbu ar ģimenes dzīvi un līdzsvarotāku lomu sadali mūsdienu sabiedrībā.